

Dokument na schôdzu

A8-0413/2018

29.11.2018

SPRÁVA

o návrhu nariadenia Rady, ktorým sa stanovuje program pomoci na vyradovanie jadrovej elektrárne Ignalina v Litve z prevádzky (program Ignalina) a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (EÚ) č. 1369/2013 (COM(2018)0466 – C8-0394/2018 – 2018/0251(NLE))

Výbor pre priemysel, výskum a energetiku

Spravodajkyňa: Rebecca Harms

Označenie postupov

- * Konzultácia
- *** Súhlas
- ***I Riadny legislatívny postup (prvé čítanie)
- ***II Riadny legislatívny postup (druhé čítanie)
- ***III Riadny legislatívny postup (tretie čítanie)

(Typ postupu závisí od právneho základu navrhnutého v návrhu aktu.)

Pozmeňujúce návrhy k návrhu aktu

Pozmeňujúce návrhy Európskeho parlamentu v dvoch stĺpcoch

Vypustenia sa označujú ***hrubou kurzívou*** v ľavom stĺpci. Nahradenia sa označujú ***hrubou kurzívou*** v oboch stĺpcoch. Nový text sa označuje ***hrubou kurzívou*** v pravom stĺpci.

Prvý a druhý riadok záhlavia každého pozmeňujúceho návrhu vymedzujú príslušnú časť v návrhu aktu predloženého na prerokovanie. Ak sa pozmeňujúci návrh týka platného aktu, ktorý sa má návrhom aktu zmeniť, záhlavie navyše obsahuje tretí riadok uvádzajúci platný akt a štvrtý riadok uvádzajúci príslušné ustanovenie tohto aktu.

Pozmeňujúce návrhy Európskeho parlamentu v podobe konsolidovaného textu

Nové časti textov sa označujú ***hrubou kurzívou***. Vypustené časti textu sa označujú symbolom **■** alebo sa prečiarkujú. V prípade nahradenia sa nový text vyznačí ***hrubou kurzívou*** a nahradený text sa vymaže alebo sa prečiarkne.

Čisto technické zmeny, ktoré vykonávajú útvary s cieľom vypracovať konečný text, sa však nevyznačujú.

OBSAH

	Strana
NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	5
DÔVODOVÁ SPRÁVA	17
POSTUP GESTORSKÉHO VÝBORU	20
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE	21

NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o návrhu nariadenia Rady, ktorým sa stanovuje program pomoci na vyrad'ovanie jadrovej elektrárne Ignalina v Litve z prevádzky (program Ignalina) a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (EÚ) č. 1369/2013 (COM(2018)0466 – C8-0394/2018 – 2018/0251(NLE))

(Konzultácia)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Radu (COM(2018)0466),
 - so zreteľom na akt o pristúpení z roku 2003, a najmä na článok 3 jeho protokolu č. 4,
 - so zreteľom na žiadosť Rady o stanovisko (C8-0394/2018),
 - so zreteľom na článok 78c rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre priemysel, výskum a energetiku (A8-0413/2018),
1. schvaľuje zmenený návrh Komisie;
 2. vyzýva Komisiu, aby zmenila svoj návrh v súlade s článkom 293 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie;
 3. vyzýva Radu, aby oznámila Európskemu parlamentu, ak má v úmysle odchýliť sa od ním schváleného textu;
 4. žiada Radu o opätovnú konzultáciu, ak má v úmysle podstatne zmeniť návrh Komisie;
 5. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade a Komisii.

Pozmeňujúci návrh 1

Návrh nariadenia Odôvodnenie 1

Text predložený Komisiou

(1) V súlade s protokolom č. 4 k Aktu o pristúpení z roku 2003 týkajúcim sa jadrovej elektrárne Ignalina v Litve¹ sa Litva zaviazala uzavrieť blok 1 jadrovej elektrárne Ignalina do 31. decembra 2004 a blok 2 tejto elektrárne do 31. decembra 2009 a následne vyradiť uvedené bloky z prevádzky.

Pozmeňujúci návrh

(1) V súlade s protokolom č. 4 k Aktu o pristúpení z roku 2003 týkajúcim sa jadrovej elektrárne Ignalina v Litve¹ sa Litva zaviazala uzavrieť blok 1 jadrovej elektrárne Ignalina do 31. decembra 2004 a blok 2 tejto elektrárne do 31. decembra 2009 a následne vyradiť uvedené bloky z prevádzky. **Právnym základom**

¹ Ú. v. EÚ L 236, 23.9.2003, s. 944.

¹ Ú. v. EÚ L 236, 23.9.2003, s. 944.

Odôvodnenie

Je dôležité zdôrazniť, že ustanovenia protokolu 4 ako právneho základu programu zostávajú v platnosti.

Pozmeňujúci návrh 2

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 2

Text predložený Komisiou

(2) V súlade so záväzkami v zmysle Aktu o pristúpení a za pomoci Únie Litva v príslušných lehotách odstavila tieto dva bloky a dosiahla významný pokrok v ich vyradovaní z prevádzky. Na ďalšie zníženie úrovne rádiologického rizika treba pokračovať v práci. Na základe dostupných odhadov sú na tento účel potrebné ďalšie finančné zdroje po roku **2020**.

Pozmeňujúci návrh

(2) V súlade so záväzkami v zmysle aktu o pristúpení a za pomoci Únie Litva v príslušných lehotách odstavila tieto dva bloky a dosiahla významný pokrok v ich vyradovaní z prevádzky. Na ďalšie zníženie úrovne rádiologického rizika treba pokračovať v práci. Na základe dostupných odhadov ***a plánovaného konečného dátumu uzatvorenia v roku 2038*** sú na tento účel potrebné ďalšie ***značné*** finančné zdroje po roku **2020**. ***S cieľom umožniť dokončenie plánu vyradovania z prevádzky do roku 2038 bude potrebné riešiť rozdiel vo financovaní vo výške 1 548 miliónov EUR.***

Pozmeňujúci návrh 3

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 3

Text predložený Komisiou

(3) Činnosti, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, by mali byť v súlade s platným právom Únie a jednotlivých členských štátov. Vyradovanie jadrovej elektrárne z prevádzky, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, by sa malo vykonávať v súlade s právnymi predpismi o jadrovej bezpečnosti, najmä so smernicou Rady

Pozmeňujúci návrh

(3) Činnosti, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, by mali byť v súlade s platným právom Únie a jednotlivých členských štátov. Vyradovanie jadrovej elektrárne z prevádzky, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, by sa malo vykonávať v súlade s právnymi predpismi o jadrovej bezpečnosti, najmä so smernicou Rady

2009/71/Euratom¹, a o nakladaní s odpadom, najmä so smernicou Rady 2011/70/Euratom². Konečnú zodpovednosť za jadrovú bezpečnosť a za bezpečnosť nakladania s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom má Litva.

2009/71/Euratom¹, a o nakladaní s odpadom, najmä so smernicou Rady 2011/70/Euratom². Konečnú zodpovednosť za jadrovú bezpečnosť a za bezpečnosť nakladania s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom má Litva.

Smernicou 2011/70/Euratom sa však umožňuje, aby Únia prispela k širokej škále projektov týkajúcich sa vyradenia z prevádzky vrátane skladovania a uloženia vyhoreteho paliva a rádioaktívneho odpadu. Hoci sa v smernici 2011/70/Euratom uvádza, že náklady na nakladanie s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom znášajú tí, ktorí tieto materiály vytvorili, uvedené ustanovenie sa nemôže uplatňovať so spätnou účinnosťou na Litvu, ktorá zatvorila jadrovú elektrárňu Ignalina pred prijatím uvedenej smernice, a preto nebola schopná akumulovať dostatočné finančné prostriedky na skladovanie a uloženie vyhoreteho paliva a rádioaktívneho odpadu.

¹ Smernica Rady 2009/71/Euratom z 25. júna 2009, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre jadrovú bezpečnosť jadrových zariadení (Ú. v. EÚ L 172, 2.7.2009, s. 18).

² Smernica Rady 2011/70/Euratom z 19. júla 2011, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom (Ú. v. EÚ L 199, 2.8.2011, s. 48).

¹ Smernica Rady 2009/71/Euratom z 25. júna 2009, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre jadrovú bezpečnosť jadrových zariadení (Ú. v. EÚ L 172, 2.7.2009, s. 18).

² Smernica Rady 2011/70/Euratom z 19. júla 2011, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom (Ú. v. EÚ L 199, 2.8.2011, s. 48).

Odôvodnenie

V odôvodnení 13 smernice 2011/70/Euratom sa jasne uvádza, že Spoločenstvo sa podieľalo na poskytovaní finančnej podpory na rôzne činnosti spojené s vyradením jadrových zariadení z prevádzky vrátane nakladania s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom. Vymedzenie pojmu „nakladanie s rádioaktívnym odpadom“ zahŕňa okrem iného skladovanie a uloženie.

Pozmeňujúci návrh 4

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 4

Text predložený Komisiou

(4) Uznávajúc, že predčasné odstavenie a následné vyradenie z prevádzky jadrovej elektrárne Ignalina s dvoma reaktormi typu RBMK s výkonom 1 500 MW, ako dedičstva po Sovietskom zväze, nemá obdobu a že pre Litvu predstavuje výnimočnú finančnú záťaž, ktorá je v nepomere k veľkosti a hospodárskej sile krajiny, v protokole č. 4 sa stanovilo, že pomoc Únie v rámci programu Ignalina sa má naďalej neprerušene poskytovať aj po roku 2006 na obdobia ďalších finančných výhľadov.

Pozmeňujúci návrh

(4) Uznávajúc, že predčasné odstavenie a následné vyradenie z prevádzky jadrovej elektrárne Ignalina s dvoma (**grafitom moderovanými, kanálovými**) reaktormi typu RBMK s výkonom 1 500 MW – **podobnými tým, ktoré sa používali v Černobyle** –, ako dedičstva po Sovietskom zväze, nemá obdobu, **keďže dosiaľ sa nikde vo svete nerealizovala demontáž podobného reaktora**, a že pre Litvu predstavuje výnimočnú finančnú záťaž, ktorá je v nepomere k veľkosti a hospodárskej sile krajiny, v protokole č. 4 sa stanovilo, že pomoc Únie v rámci programu Ignalina sa má naďalej neprerušene poskytovať aj po roku 2006 na obdobia ďalších finančných výhľadov **až do konečného dátumu uzatvorenia, ktorý je v súčasnosti naplánovaný na rok 2038.**

Pozmeňujúci návrh 5

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 10

Text predložený Komisiou

(10) Program by mal takisto zabezpečiť šírenie znalostí získaných v rámci programu v prospech všetkých členských štátov v koordinácii a synergii s druhým príslušným programom pomoci Únie na činnosti vyradovania z prevádzky v Bulharsku, na Slovensku a v Spoločnom výskumnom centre Komisie; **keďže takéto opatrenia prinášajú** najväčšiu pridanú hodnotu pre Úniu.

Pozmeňujúci návrh

(10) Program by mal takisto zabezpečiť šírenie znalostí získaných v rámci programu v prospech všetkých členských štátov v koordinácii a synergii s druhým príslušným programom pomoci Únie na činnosti vyradovania z prevádzky v Bulharsku, na Slovensku a v Spoločnom výskumnom centre Komisie. **Na to, aby uvedené opatrenia priniesli** najväčšiu pridanú hodnotu pre Úniu, **financovanie pre šírenie znalostí by nemalo byť súčasťou financovania prác na vyradovaní z prevádzky, ale malo by pochádzať z iných finančných zdrojov Únie.**

Pozmeňujúci návrh 6

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 11

Text predložený Komisiou

(11) S cieľom zaistiť bezpečnosť a čo najvyššiu efektívnosť pri vyradovaní jadrovej elektrárne Ignalina z prevádzky by sa mali využívať čo najkvalitnejšie dostupné technické odborné znalosti, a tak zohľadniť medzinárodné najlepšie postupy, a malo by sa náležite prihliadať na povahu a technologické špecifikácie zariadení, ktoré sa majú vyradiť z prevádzky.

Pozmeňujúci návrh

(11) S cieľom zaistiť bezpečnosť a čo najvyššiu efektívnosť pri vyradovaní jadrovej elektrárne Ignalina z prevádzky by sa mali využívať čo najkvalitnejšie dostupné technické odborné znalosti, a tak zohľadniť medzinárodné najlepšie postupy **a zabezpečiť konkurencieschopné mzdy pre kvalifikovaných zamestnancov**, a malo by sa náležite prihliadať na povahu a technologické špecifikácie zariadení, ktoré sa majú vyradiť z prevádzky.

Odôvodnenie

Jednou z výziev, ktorým Ignalina čelí, je to, že mzdy často nie sú atraktívne pre špecialistov, ktorí často hľadajú zamestnanie na inom mieste. To by mohlo mať vplyv na kvalitu prác vyradovania z prevádzky.

Pozmeňujúci návrh 7

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 12

Text predložený Komisiou

(12) Komisia a Litva by mali zaistiť účinné monitorovanie a kontrolu vývoja procesu vyradovania z prevádzky, aby sa pre Úniu zabezpečila čo najvyššia pridaná hodnota finančných prostriedkov pridelených podľa tohto nariadenia, **aj keď konečnú zodpovednosť za vyradovanie z prevádzky má Litva**. Zahŕňa to účinné **meranie** pokroku a výkonnosti a prijatie nápravných opatrení **v prípade potreby**.

Pozmeňujúci návrh

(12) Komisia a Litva by mali zaistiť účinné monitorovanie a kontrolu vývoja procesu vyradovania z prevádzky, aby sa pre Úniu zabezpečila čo najvyššia pridaná hodnota finančných prostriedkov pridelených podľa tohto nariadenia. Zahŕňa to účinné **monitorovanie** pokroku a výkonnosti a **v prípade potreby** prijatie nápravných opatrení **spolu s Litvou a Úniou**.

Pozmeňujúci návrh 8

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 16

(16) Program by sa mal realizovať za spoločného finančného úsilia Únie a Litvy. **Maximálna** prahová hodnota spolufinancovania Únie by sa mala stanoviť v súlade s postupmi spolufinancovania stanovenými v predchádzajúcich programoch. S prihliadnutím na **prax pri porovnateľných programoch Únie a keďže litovská ekonomika silnie** by od vzniku programu vyradovania **JE** Ignalina z prevádzky až po ukončenie vykonávania činností financovaných podľa tohto nariadenia **nemala** miera spolufinancovania Únie **prekročiť úroveň 80 %** oprávnených nákladov. Zvyšný objem spolufinancovania by mala poskytnúť Litva a zdroje mimo rozpočtu Únie, najmä **medzinárodné finančné inštitúcie a ďalší darcovia**.

Pozmeňujúci návrh 9

Návrh nariadenia Odôvodnenie 16 a (nové)

(16) Program by sa mal realizovať za spoločného finančného úsilia Únie a Litvy. **V protokole č. 4 k aktu o pristúpení z roku 2003 sa stanovuje, že príspevok Únie na určité opatrenia v rámci programu Ignalina môže predstavovať až 100 % celkových výdavkov.** Prahová hodnota spolufinancovania Únie by sa mala stanoviť v súlade s postupmi spolufinancovania stanovenými v predchádzajúcich programoch. S prihliadnutím na **zistenia správy Komisie z roku 2018 o vyhodnotení a realizácii programov pomoci EÚ na vyradovanie jadrových zariadení z prevádzky v Bulharsku, na Slovensku a v Litve a na politický záväzok Litvy prispievať 14 % celkových nákladov na vyradovanie z prevádzky**, by od vzniku programu vyradovania **jadrovej elektrárne** Ignalina z prevádzky až po ukončenie vykonávania činností financovaných podľa tohto nariadenia **mala byť** miera spolufinancovania Únie **86 %** oprávnených nákladov. Zvyšný objem spolufinancovania by mala poskytnúť Litva a zdroje mimo rozpočtu Únie. **Malo by sa vynaložiť úsilie na prilákanie finančných prostriedkov z iných zdrojov, najmä od medzinárodných finančných inštitúcií a ďalších darcov.**

(16a) Mimo rozsahu programu Ignalina je Litva naďalej v konečnom dôsledku zodpovedná za rozvoj a investície v regióne Ignalina, ktorý sa vyznačuje nízkymi príjmami a najvyššou mierou nezamestnanosti v krajine, najmä z

dôvodu uzavretia jadrovej elektrárne Ignalina ako najväčšieho zamestnávateľa v regióne.

Odôvodnenie

Závažnosť sociálno-hospodárskych problémov v regióne Ignalina, a najmä v multietnickom meste Visaginas, by sa nemala podceňovať. Pre Litvu je to veľká finančná i politická výzva.

Pozmeňujúci návrh 10

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 19

Text predložený Komisiou

(19) Program spadá do rozsahu pôsobnosti litovského národného programu v zmysle smernice Rady 2011/70/Euratom.

Pozmeňujúci návrh

(19) Program spadá do rozsahu pôsobnosti litovského národného programu v zmysle smernice Rady 2011/70/Euratom **a môže prispievať k jeho vykonávaniu bez toho, aby bola dotknutá táto smernica.**

Pozmeňujúci návrh 11

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 23 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(23a) Z historických dôvodov je finančná podpora Únie na vyradovanie jadrového reaktora jadrovej elektrárne Ignalina úplne opodstatnená, pričom by program na využívanie finančných prostriedkov Únie určených na vyradovanie ostatných jadrových reaktorov z prevádzky nemal stanovovať precedens. Malo by byť morálnou povinnosťou každého členského štátu zabrániť neprimeranému zat'azeniu budúcich generácií, pokiaľ ide o vyhoreté palivo a rádioaktívny odpad vrátane rádioaktívneho odpadu pochádzajúceho z vyradovania existujúcich jadrových zariadení. Vnútroštátne politiky musia vychádzať zo zásady „znečisťovateľ platí“.

Odôvodnenie

Odôvodnenie 24 smernice Rady 2011/70/Euratom. Je úlohou členských štátov zabezpečiť, aby hlavnú zodpovednosť za bezpečnosť zariadení pre nakladanie s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom a/alebo príslušných činností niesol držiteľ licencie, pričom nesie konečnú zodpovednosť za nakladanie s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom vyprodukovaným na ich území. Článok 4 ods. 3 písm. e) smernice Rady 2011/70/Euratom.

Pozmeňujúci návrh 12

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 23 b (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(23b) V odporúčaní Komisie 2006/851/Euratom sa uvádza, že v súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“ by prevádzkovatelia jadrových zariadení mali vyčleniť počas ich produktívnej doby primerané finančné prostriedky na budúce náklady spojené s ich vyradením z prevádzky.

Pozmeňujúci návrh 13

Návrh nariadenia

Článok 3 – odsek 1

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

1. Všeobecným cieľom programu je pomôcť Litve s vyradovaním jadrovej elektrárne Ignalina z prevádzky, s osobitným dôrazom na zvládanie výziev v oblasti rádiologickej bezpečnosti spojených s vyradovaním jadrovej elektrárne Ignalina z prevádzky, **pri zabezpečení rozsiahleho šírenia získaných poznatkov o vyradovaní jadrových zariadení z prevádzky medzi všetkými členskými štátmi EÚ.**

1. Všeobecným cieľom programu je **primerane** pomôcť Litve s **bezpečným** vyradovaním jadrovej elektrárne Ignalina z prevádzky, s osobitným dôrazom na zvládanie výziev v oblasti rádiologickej bezpečnosti spojených s vyradovaním jadrovej elektrárne Ignalina z prevádzky **vrátane zabezpečenia bezpečnosti dočasného uskladnenia vyhoretého paliva.**

Pozmeňujúci návrh 14

Návrh nariadenia Článok 3 – odsek 2

Text predložený Komisiou

2. **Špecifickým** cieľom programu je demontáž a dekontaminácia vybavenia jadrovej elektrárne Ignalina a reaktorových šácht v súlade s plánom vyradovania z prevádzky, pokračovanie v bezpečnom nakladaní s odpadom z vyradovania a historickým odpadom **a šírenie získaných znalostí medzi zainteresovanými subjektmi v EÚ.**

Pozmeňujúci návrh 15

Návrh nariadenia Článok 3 – odsek 2 a (nový)

Text predložený Komisiou

2a. **Tento program má tiež doplňujúci cieľ, ktorým je zabezpečenie rozsiahleho šírenia získaných poznatkov o vyradovaní jadrových zariadení z prevádzky vo všetkých členských štátoch. Tento doplňujúci cieľ je financovaný z programu finančnej pomoci na vyradovanie jadrových zariadení z prevádzky a nakladanie s rádioaktívnym odpadom [COM (2018) 467].**

Pozmeňujúci návrh 16

Návrh nariadenia Článok 3 – odsek 3

Text predložený Komisiou

3. Podrobný opis **špecifického** cieľa je uvedený v prílohe I. **Komisia môže vykonávacími aktmi meniť prílohu I v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 12 ods. 2.**

Pozmeňujúci návrh

2. **Hlavným** cieľom programu je demontáž a dekontaminácia vybavenia jadrovej elektrárne Ignalina a reaktorových šácht v súlade s plánom vyradovania z prevádzky **a** pokračovanie v bezpečnom nakladaní s odpadom z vyradovania a historickým odpadom.

Pozmeňujúci návrh

2a. **Tento program má tiež doplňujúci cieľ, ktorým je zabezpečenie rozsiahleho šírenia získaných poznatkov o vyradovaní jadrových zariadení z prevádzky vo všetkých členských štátoch. Tento doplňujúci cieľ je financovaný z programu finančnej pomoci na vyradovanie jadrových zariadení z prevádzky a nakladanie s rádioaktívnym odpadom [COM (2018) 467].**

Pozmeňujúci návrh

3. Podrobný opis **hlavného** cieľa je uvedený v prílohe I.

Odôvodnenie

Príloha I predstavuje podstatnú časť nariadenia, a preto by sa po prijatí nariadenia nemala meniť.

Pozmeňujúci návrh 17

Návrh nariadenia

Článok 4 – odsek 1

Text predložený Komisiou

1. Finančné krytie na vykonávanie tohto programu na obdobie rokov 2021 – 2027 je **552 000 000** EUR v bežných cenách.

Pozmeňujúci návrh

1. Finančné krytie na vykonávanie tohto programu na obdobie rokov 2021 – 2027 je **780 000 000** EUR v bežných cenách **na vykonávanie hlavného cieľa programu (činnosti súvisiace s vyrad'ovaním z prevádzky)**.

Pozmeňujúci návrh 18

Návrh nariadenia

Článok 7 – odsek 1

Text predložený Komisiou

Celková **maximálna** miera spolufinancovania Únie platná pre tento program **nesmie byť vyššia ako 80 %**. Zvyšné finančné prostriedky poskytne Litva a ďalšie zdroje mimo rozpočtu Únie.

Pozmeňujúci návrh

Celková miera spolufinancovania Únie platná pre tento program **je 86 %**. Zvyšné finančné prostriedky poskytne Litva a ďalšie zdroje mimo rozpočtu Únie.

Pozmeňujúci návrh 19

Návrh nariadenia

Príloha 1 – odsek 4

Text predložený Komisiou

4. Hlavné aspekty rádiologickej bezpečnosti v období financovania 2021 – 2027 sa riešia činnosťami v položkách P.1, P.2 a P.4. Položka P.2 najmä zahŕňa demontáž aktívnych zón reaktorov. **Menej náročné aspekty sú zahrnuté v položke P.3 a v položkách P.0 a P.5 sú zahrnuté**

Pozmeňujúci návrh

4. Hlavné aspekty rádiologickej bezpečnosti v období financovania 2021 – 2027 sa riešia činnosťami v položkách P.1, P.2, **P.3** a P.4. Položka P.2 najmä zahŕňa demontáž aktívnych zón reaktorov. **V** položkách P.0 a P.5 sú zahrnuté podporné činnosti pri vyrad'ovaní.

podporné činnosti pri vyrad'ovaní.

Odôvodnenie

Bezpečné nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a jeho uskladnenie je kritickým problémom jadrovej bezpečnosti. Nemôže byť v kategórii „menej náročné aspekty“.

Pozmeňujúci návrh 20

Návrh nariadenia

Príloha 1 – odsek 5 – tabuľka 1 – bod P.3

Text predložený Komisiou

TABUĽKA 1

Č.	Položka	Priorita
P.3	Nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom	II

Pozmeňujúci návrh

TABUĽKA 1

Č.	Položka	Priorita
P.3	Nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom	I

Odôvodnenie

Bezpečné nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom je kritickým problémom jadrovej bezpečnosti. Nemôže byť v kategórii „menej náročné aspekty“.

Pozmeňujúci návrh 21

Návrh nariadenia

Príloha 1 – odsek 7

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

7. Z rozsahu pôsobnosti programu je vylúčené ukladanie vyhoreného jadrového paliva a rádioaktívneho odpadu v hlbinných geologických úložiskách a Litva **musí túto otázku riešiť vo vlastnom národnom programe nakladania s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom v súlade s požiadavkami smernice Rady 2011/70/Euratom.**

7. **Zatiaľ čo z rozsahu pôsobnosti programu v období rokov 2021 – 2027 je vylúčené ukladanie vyhoreného jadrového paliva a rádioaktívneho odpadu v hlbinných geologických úložiskách, Litva a Únia začnú včas konzultácie týkajúce sa potenciálneho zaradenia uvedených činností do rozsahu pôsobnosti programu v rámci nasledujúceho viacročného finančného rámca.**

Odôvodnenie

Litva nemohla zhromaždiť finančné prostriedky na konečné uloženie vyhoreného jadrového paliva z dôvodu skorého uzavretia jadrovej elektrárne Ignalina, ktoré bolo predpokladom pre členstvo v EÚ. Únia v rámci solidarity s Litvou by mala zahrnúť uloženie vyhoreného paliva a rádioaktívneho odpadu do rozsahu programov Ignalina v rámci budúcich viacročných finančných rámcov s cieľom aspoň spolufinancovať začiatok týchto nesmierne nákladných prác, ako je hľadanie vhodného miesta, prieskum a výkopové práce.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Kontext

Zatvorenie jadrovej elektrárne Ignalina je neobyčajnou výzvou pre európsku jadrovú bezpečnosť vzhľadom na veľkosť zariadenia, ako aj technické charakteristiky reaktorov. Elektráreň Ignalina využívala dva vodou chladené reaktory RBMK 1500 sovietskej éry. Táto elektráreň, ktorú Litva musela postaviť počas sovietskej okupácie, bola navrhnutá tak, aby slúžila pre oveľa väčší región. Úloha bezpečne a efektívne zatvoriť elektráreň je veľmi náročná pre krajinu s veľkosťou a ekonomickou kapacitou Litvy. V protokole č. 4 k zmluve o prístupí Litvy k EÚ sa od Litvy požaduje, aby vzhľadom na vážne obavy o bezpečnosť predčasne zatvorila oba reaktory. Reaktory černobyľského typu s grafitovým moderátorom nemali úplnú ochrannú obálku. Dospelo sa k záveru, že reaktory boli vo svojej podstate nebezpečné, pretože projekt bol zásadne chybný. Únia sa na oplátku zaviazala rozhodujúcim spôsobom podporiť program vyradovania jadrovej elektrárne z prevádzky, ako aj pomôcť Litve riešiť súvisiace výzvy v oblasti energetickej bezpečnosti.

Navrhované nariadenie

Spravodajkyňa víta navrhované nariadenie ako prejav pokračujúceho záväzku Únie v tejto záležitosti. Domnieva sa však, že je nutné urobiť niektoré dôležité úpravy, najmä pokiaľ ide o zabezpečenie primeraného financovania programu.

Požadované finančné prostriedky

Spravodajkyňa žiada, aby sa príspevok EÚ v ďalšom VFR zvýšil na 780 miliónov EUR. S touto sumou súhlasili všetci príslušní partneri – litovskí štátni úradníci, vedenie jadrovej elektrárne a nezávislí experti Komisie a zástupcovia EBOR – i keď sa objavili otázky o časovom rámci pridelenia týchto prostriedkov. Konkrétne sa v súčasnom návrhu (prideliť 552 miliónov EUR v období rokov 2021 – 2027) neberie do úvahy, že proces demontáže bloku 2 sa začne v roku 2026 a bude trvať aj po roku 2027, zatiaľ čo je nutné vytvoriť dostatočné finančné prostriedky na túto úlohu pred začatím prác. V opačnom prípade národný regulačný orgán nebude môcť povoliť začatie demontáže reaktora bloku 2.

Treba mať na pamäti, že program vyradovania jadrovej elektrárne Ignalina sa blíži k vysoko náročnej fáze – demontáž grafitových aktívnych zón bloku 1 a bloku 2. Ide o nezvratný stav: demontáž a dekontaminačné činnosti musia pokračovať usporiadane a bez prerušenia, aby sa predišlo rizikám a rádiologickým nebezpečenstvám. Ak sa nezabezpečí dostatočné financovanie, bude to mať za následok štvorročné pozastavenie procesu demontáže reaktora bloku 2, čím by sa nakoniec výrazne zvýšili celkové náklady na celý projekt a ohrozila by sa jadrová bezpečnosť Európy. Kvalifikovaná pracovná sila by sa stratila a dokončenie vyradovania, ktoré je v súčasnosti naplánované na rok 2038, by sa muselo odložiť.

Pozastavenie by okrem toho viedlo k sociálno-hospodárskej kríze v tomto regióne Litvy, ktorý je už aj tak relatívne chudobný. Malo by to vplyv aj na dobré meno EÚ v Litve, ktorá dôsledne vykonávala svoju vlastnú záverečnú časť prístupovej zmluvy tým, že predčasne ukončila prevádzku jadrovej elektrárne Ignalina a príkladným spôsobom vykonávala činnosti spojené s vyradením z prevádzky.

Treba poznamenať, že mimo rozsahu programu Ignalina je Litva naďalej v konečnom dôsledku zodpovedná za rozvoj a investície v regióne Ignalina, ktorý sa vyznačuje nízkymi príjmami a najvyššou mierou nezamestnanosti v krajine, najmä z dôvodu uzavretia jadrovej elektrárne Ignalina ako najväčšieho zamestnávateľa v regióne. Pre túto krajinu to predstavuje vážnu záťaž. Ide aj o politicky citlivú otázku, pretože v tomto regióne – a najmä v meste Visaginas, kde sa nachádza jadrová elektráreň – prevládajú etnické menšiny.

Spravodajkyňa takisto navrhuje, aby sa zabezpečilo, aby sa na činnosti týkajúce sa šírenia poznatkov – napriek tomu, že sú dôležité – nepridelilo príliš veľa zdrojov z hlavného cieľa, ktorým je bezpečné a včasné vyradenie jadrovej elektrárne z prevádzky. Šírenie poznatkov je doplňujúcim cieľom (neuvádza sa v protokole č. 4, ktorým sa zriadil program Ignalina) a jeho financovanie nie je započítané v existujúcom pláne vyradenia. Preto by bolo vhodné zaviesť osobitné financovanie pre tento cieľ, aby sa zabezpečilo, že nedôjde k odkloneniu zdrojov od prác spojených s vyradením jadrového zariadenia z prevádzky.

Miery spolufinancovania

Súčasný návrh stanoviť maximálnu hranicu miery spolufinancovania EÚ na 80 % zavádza novú požiadavku, ktorá nie je v súlade s protokolom č. 4 (ktorý stanovuje 100 % financovanie Úniou pre určité opatrenia), ani s existujúcou praxou (súčasný pomer spolufinancovania medzi EÚ a Litvou je približne 86 % – 14 %). Napriek tvrdeniu, že vyšší príspevok členského štátu by mal za následok vyššiu výkonnosť, vlastným posúdením Komisie týkajúcim sa činností vyradovania z prevádzky v Litve, na Slovensku a v Bulharsku neboli zistené žiadne dôkazy, ktoré by to potvrdili, a posúdenie dospelo k záveru, že program Ignalina v rámci súčasného postupu spolufinancovania prebieha efektívne a účinne a že „sa zdá, že dosiahnutá úroveň národných príspevkov je vhodná na udržanie náležitej efektívnosti“.

Litva od začiatku programu prispela na priame činnosti vyradovania z prevádzky približne 14 percentami. Avšak vzhľadom na to, že niektoré súvisiace činnosti (ako fyzická a požiarne bezpečnosť zariadenia) nie sú zahrnuté v programe Ignalina, skutočný príspevok Litvy je vyšší. Návrh na zvýšenie podielu Litvy na 20 % by predstavoval pre Litvu značnú finančnú záťaž a obyvateľstvo by toto zvýšenie považovalo za nespravodlivé, najmä vzhľadom na skutočnosť, že Litva si zodpovedne splnila svoje povinnosti podľa zmluvy o pristúpení. Existujúci pomer (86 – 14) je optimálny a mohol by slúžiť ako usmernenie pre budúce projekty.

Ďalší argument pre vyšší národný príspevok, konkrétne odkazy na správu Európskeho dvora audítorov a zásadu „znečisťovateľ platí“, nemožno uplatňovať na Litvu, pretože jadrovú elektrárňu musela Litva postaviť z rozhodnutia Sovietskeho zväzu a elektrárňu bola navrhnutá tak, aby slúžila pre oveľa väčší región. Okrem toho v dôsledku predčasného uzavretia jadrovej elektrárne a nutnosti zvýšiť dovoz energie litovskí občania už celé roky znášajú vyššie náklady za energiu.

Rozsah pôsobnosti programu

Súčasný návrh Komisie vylučuje uloženie vyhoreného paliva a rádioaktívneho odpadu v hlbinnom geologickom úložisku a kľúčovú úlohu skladovania a ukladania vyhoreného paliva a odpadu prenecháva hlavne v litovskej zodpovednosti.

Spravodajkyňa sa domnieva, že v konečnom dôsledku v budúcom viacročnom finančnom rámci (VFR) by program Ignalina mal prispievať aj k príprave konečného úložiska jadrového odpadu.

Smernicou Rady 2011/70/Euratom, na ktorú odkazuje návrh, sa umožňuje, aby Únia prispela k širokej škále projektov týkajúcich sa vyradenia z prevádzky vrátane skladovania a uloženia vyhoreného paliva a rádioaktívneho odpadu. V odôvodnení 13 uvedenej smernice sa jasne uvádza, že Spoločenstvo sa podieľalo na poskytovaní finančnej podpory na rôzne činnosti spojené s vyradením jadrových zariadení z prevádzky vrátane nakladania s vyhoreným palivom a rádioaktívnym odpadom. Vymedzenie pojmu „nakladanie s rádioaktívnym odpadom“ zahŕňa okrem iného skladovanie a uloženie.

Hoci sa v smernici 2011/70/Euratom uvádza, že náklady na nakladanie s vyhoreným palivom a rádioaktívnym odpadom znášajú tí, ktorí tieto materiály vytvorili, toto ustanovenie sa nemôže uplatňovať so spätnou účinnosťou na Litvu, ktorá zatvorila jadrovú elektrárňu Ignalina pred prijatím uvedenej smernice, a preto nebola schopná akumulovať dostatočné finančné prostriedky na skladovanie a uloženie vyhoreného paliva a rádioaktívneho odpadu.

POSTUP GESTORSKÉHO VÝBORU

Názov	Návrh nariadenia Rady, ktorým sa stanovuje program pomoci na vyradovanie jadrovej elektrárne Ignalina v Litve z prevádzky (program Ignalina) a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (EÚ) č. 1369/2013	
Referenčné čísla	COM(2018)0466 – C8-0394/2018 – 2018/0251(NLE)	
Dátum predloženia / žiadosť o udelenie súhlasu	23.8.2018	
Gestorský výbor dátum oznámenia na schôdzi	ITRE 10.9.2018	
Výbory požiadané o stanovisko dátum oznámenia na schôdzi	BUDG 10.9.2018	
Bez predloženia stanoviska dátum rozhodnutia	BUDG 13.9.2018	
Spravodajkyňa dátum vymenovania	Rebecca Harms 30.8.2018	
Prerokovanie vo výbore	8.10.2018	5.11.2018
Dátum prijatia	21.11.2018	
Výsledok záverečného hlasovania	+: 61 -: 2 0: 0	
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Zigmantas Balčytis, Bendt Bendtsen, Xabier Benito Ziluaga, David Borrelli, Jonathan Bullock, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Edward Czesak, Jakop Dalunde, Christian Ehler, Fredrick Federley, Ashley Fox, Adam Gierek, Igor Gräzin, Theresa Griffin, András Gyürk, Rebecca Harms, Barbara Kappel, Krišjānis Kariņš, Jaromír Kohlíček, Peter Kouroumbashev, Zdzisław Krasnodębski, Miapetra Kumpula-Natri, Christelle Lechevalier, Janusz Lewandowski, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Tilly Metz, Angelika Mlinar, Csaba Molnár, Nadine Morano, Dan Nica, Angelika Niebler, Morten Helveg Petersen, Miroslav Poche, Carolina Punset, Paul Rübig, Massimiliano Salini, Algirdas Saudargas, Neoklis Sylikiotis, Dario Tamburrano, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Vladimír Urutchev, Kathleen Van Brempt, Henna Virkkunen, Lieve Wierinck, Hermann Winkler, Anna Záborská, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho	
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Amjad Bashir, Soledad Cabezón Ruiz, Françoise Grossetête, Werner Langen, Olle Ludvigsson, Marian-Jean Marinescu, Clare Moody, Dennis Radtke, Davor Škrlec	
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Michael Detjen, Bolesław G. Piecha, Bronis Ropé	
Dátum predloženia	29.11.2018	

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE

61	+
ALDE	Fredrick Federley, Igor Gräzin, Angelika Mlinar, Morten Helveg Petersen, Carolina Punset, Lieve Wierinck
ECR	Amjad Bashir, Edward Czesak, Ashley Fox, Zdzisław Krasnodębski, Bolesław G. Piecha, Evžen Tošenovský
EFDD	Dario Tamburrano
ENF	Christelle Lechevalier
GUE/NGL	Xabier Benito Ziluaga, Jaromír Kohlíček, Paloma López Bermejo, Neoklis Sylikiotis
NI	David Borrelli
PPE	Bendt Bendtsen, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Christian Ehler, Françoise Grossetête, András Gyürk, Krišjānis Kariņš, Werner Langen, Janusz Lewandowski, Marian-Jean Marinescu, Nadine Morano, Angelika Niebler, Dennis Radtke, Paul Rübig, Massimiliano Salini, Algirdas Saudargas, Vladimir Urutchev, Henna Virkkunen, Hermann Winkler, Anna Záborská
S&D	Zigmantas Balčytis, Soledad Cabezón Ruiz, Michael Detjen, Adam Gierek, Theresa Griffin, Peter Kouroumbashev, Miapetra Kumpula-Natri, Olle Ludvigsson, Edouard Martin, Csaba Molnár, Clare Moody, Dan Nica, Miroslav Poche, Patrizia Toia, Kathleen Van Brempt, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho
VERTS/ALE	Jakop Dalunde, Rebecca Harms, Tilly Metz, Bronis Ropė, Davor Škrlec

2	-
EFDD	Jonathan Bullock
ENF	Barbara Kappel

0	0

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania